

Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών 10914/1996

Πρόεδρος: Αντ. Ζευγώλης

Εισηγητής: Π. Ζαρκάδουλας

Δικηγόροι: Δ. Δασκαλόπουλος, Εμ. Πατηνιώτης, Ι. Σακελλαρίδης

Απόσπασμα:.....

Το δικαίωμα στην ευρεσιτεχνία δημιουργείται με την απονομή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας αποτελεί διοικητική πράξη που εκδίδεται από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ, άρθρο 8 παρ. 11 νόμου 1.733/1987). Με την πράξη αυτή δημιουργείται το (ιδιωτικό) δικαίωμα ευρεσιτεχνίας που είναι δικαίωμα απόλυτο, χρονικά περιορισμένο και αντικείμενο έχει ένα άυλο αγαθό, δηλαδή την εφεύρεση. Για την κτήση του δικαιώματος πρέπει να συντρέξουν ορισμένες προϋποθέσεις (ουσιαστικές και τυπικές). Οι ουσιαστικές προϋποθέσεις διακρίνονται περαιτέρω σε θετικές και αρνητικές. Από τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 1 του ως άνω νόμου προκύπτει ότι διπλώματα ευρεσιτεχνίας χορηγούνται για εφευρέσεις που είναι νέες, εμπεριέχουν εφευρετική δραστηριότητα και είναι επιδεκτικές βιομηχανικής εφαρμογής. Η έννοια της εφεύρεσης δεν προσδιορίζεται στο νόμο. Επιστημονικά η εφεύρεση ορίζεται ως κανόνας του ανθρώπινου πνεύματος για τη λύση τεχνικού προβλήματος με εφαρμογή των φυσικών νόμων κατά τρόπο που η λύση υπερβαίνει για το μέσο ειδικό τη σχετική και γνωστή στάθμη της τεχνικής. Μια εφεύρεση εμπεριέχει εφευρητική δραστηριότητα όταν δεν είναι προφανής στον ειδικό η επίλυση του τεχνικού προβλήματος με βάση τις τεχνικές γνώσεις που υπάρχουν. Μια εφεύρεση, θεωρείται νέα όταν δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής. Η έννοια του νέου της εφεύρεσης προσδιορίζεται πλέον στο νόμο (άρθρο 5 παρ. 3) - σε αντίθεση με το ισχύσαν δίκαιον - όχι με βάση την αρχή της εδαφικότητας, αλλά της οικουμενικότητας. Ως στάθμη της τεχνικής (state of art) νοείται κάθε τι που είναι αντικειμενικά δηλαδή στο σχετικό κοινό και όχι υποκειμενικά δηλαδή στον εφευρέτη γνωστό οπουδήποτε στον κόσμο και όχι μόνο στην Ελληνική Επικράτεια πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της δήλωσης ευρεσιτεχνίας. Επομένως, κρίσιμος χρόνος για την έννοια του νέου είναι η ημερομηνία κανονικής κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή η ημερομηνία προτεραιότητας (άρθρο 5 παρ. 3 σε συνδυασμό με άρθρο 7 παρ. 10). Τέλος, μια εφεύρεση είναι επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής (άρθρο 5 παρ. 5) όταν το αντικείμενό της μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να αξιοποιηθεί πρακτικά για κάθε επαγγελματική δραστηριότητα, δηλαδή όχι μόνο εμπορική.

Διεθνώς η χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας γίνεται είτε ύστερα από έλεγχο των ουσιαστικών προϋποθέσεων, είτε χωρίς έλεγχο. Το Ελληνικό δίκαιο δεν ακολουθεί το λεγόμενο εξεταστικό σύστημα, δηλαδή του προελέγχου των ουσιαστικών προϋποθέσεων. Ο ΟΒΙ περιορίζεται στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων και σε έναν περιορισμένο κατ' ουσίαν έλεγχο. Ο ουσιαστικός έλεγχος είναι αναγκαία κατασταλτικός και διαμέσου της αγωγής ακυρότητας (άρθρο 5). Το πλεονέκτημα του συστήματος που ακολουθεί το Ελληνικό Δίκαιο είναι η εξοικονόμηση χρόνου στη χορήγηση του διπλώματος, ενώ το μειονέκτημα ότι δεν υπάρχει καμία εγγύηση για το ότι υπάρχει έγκυρο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Οι λόγοι ακυρότητας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο 15 του νόμου μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνεται και η έλλειψη κάποιας από τις θετικές ή αρνητικές ουσιαστικές προϋποθέσεις για την απονομή του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Εδώ ειδικότερα ανήκει και ο λόγος όταν η εφεύρεση δεν είναι επιδεκτική διπλώματος ευρεσιτεχνίας

σύμφωνα με το άρθρο 5 με άλλα λόγια όταν η εφεύρεση δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που τάσσει ο νόμος για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, Δικαιοδοσία για τον έλεγχο των ουσιαστικών προϋποθέσεων έχουν τα τακτικά πολιτικά Δικαστήρια (άρθρο 15 παρ. 2). Αρμόδιο δικαστήριο καθ' ύλην μεν είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο (κατ' άλλη άποψη το Δικαστήριο - Πολυμελές, Μονομελές, Ειρηνοδικείο -ανάλογα με τη χρηματική αποτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς), κατά τόπον δε το της δωσιδικίας του εναγομένου (δικαιούχου) ενώ, όταν πρόκειται για μη κάτοικο Ελλάδος το Πολυμελές Πρωτοδικείο των Αθηνών (άρθρο 15 παρ. 2 εδ. β). Η ακυρότητα του διπλώματος ευρεσιτεχνίας προβάλλεται μόνον δικαστικώς και όχι εξωδίκως. Η προβολή της ακυρότητας μπορεί να γίνει με αγωγή ή ανταγωγή, ωστόσο δεν αποκλείεται και η κατ' ένσταση προβολή της ακυρότητας ακόμη και στα ασφαλιστικά μέτρα ή στην ποινική δίκη. Αλλά η κατ' ένσταση επίκληση της ακυρότητας ούτε σε ακυρότητα του διπλώματος οδηγεί ούτε δεδουλευμένο κατ' αρχήν δημιουργεί (άρθρο 331 ΚΠολΔ). Νομιμοποιείται, για τη δικαστική προβολή της ακυρότητας καθένας που έχει έννομο συμφέρον (άρθρο 15 παρ. 2). Ιδιαίτερες αξιώσεις για το έννομο συμφέρον δεν απαιτούνται. Πρόκειται δηλαδή για είδος "λαϊκής αγωγής". Νομιμοποιείται επομένως, όπως γινόταν δεκτό και στο ισχύον δίκαιο και ο καταναλωτής. Συνήθως όμως την αγωγή ασκούν ανταγωνιστές. Τέλος διαφωνία έχει ανακύψει μεταξύ των θεωρητικών για το χαρακτήρα της σχετικής αγωγής και της αντίστοιχης δικαστικής απόφασης. Κατά ορισμένους πρόκειται για αναγνωριστική της ακυρότητας αγωγή και αντίστοιχα απόφαση, ενώ κατ' άλλους για ακυρωσία και επομένως για διαπλαστική αγωγή και απόφαση (βλ. για όλα αυτά Θαν. Διακόπουλου, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, Π, έκδοση δ, παρ. 1,2,7 σελ. 2 επ. 64-71).